

همایش بین‌المللی "نظم جدید بین‌الملل، بحران اوکراین و جایگاه جمهوری اسلامی ایران"

دومین پیش‌نشست: روسیه و نظم بین‌المللی در پیامد جنگ اوکراین

دومین پیش‌نشست همایش بین‌المللی "نظم جدید بین‌الملل، بحران اوکراین و جایگاه جمهوری اسلامی ایران" با عنوان روسیه و نظم بین‌المللی در پیامد جنگ اوکراین روز یکشنبه ۱۳ شهریورماه ۱۴۰۱ با سخنرانی اساتید و صاحب‌نظران مطالعات روسیه و حضور جمعی از تحلیلگران و علاقه‌مندان روابط بین‌الملل در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد. در این نشست بعد از اعلام خیرمقدم ریاست محترم پژوهشکده مطالعات سیاسی، روابط بین‌الملل و حقوق، آقای دکتر محمدعلی فتح‌الهی و بیان مقدمه‌ای از سوی مدیر نشست، آقای دکتر علی‌اکبر اسدی هیات علمی گروه مطالعات منطقه‌ای، آقای دکتر جهانگیر کرمی دانشیار گروه مطالعات روسیه در دانشگاه تهران و دکتر محمود شوری از صاحب‌نظران و کارشناسان ارشد حوزه روسیه و معاون پژوهشی موسسه ایراس به ایراد سخنرانی پرداختند.

آقای دکتر کرمی به عنوان سخنران اول نشست، ضمن تبیین اهداف و نگرش روسیه در خصوص جنگ اوکراین به ارائه تعریفی از نظام بین‌الملل و تشریح شرایط گذار آن در دوره قبل از جنگ پرداختند. بخش دیگر سخنان استاد دانشگاه تهران به تبیین اثرات و پیامدهای جنگ اوکراین برای نظام بین‌الملل مربوط بود که در آن به موارد مهمی اشاره شد که از جمله عبارت بودند از: رقابتی‌تر شدن رقابت‌های قدرتهای بزرگ؛ نظامی‌تر شدن بازیهای بین‌المللی؛ تکرر بحرانها در عرصه بین‌المللی؛ پساغربی شدن مسایل بین‌الملل؛ اجبار روسیه به شرقی شدن در عرصه بین‌المللی و ورود صریح‌تر چین به رقابت با غرب در عرصه جهانی. دکتر کرمی در بخش پایانی صحبت‌های خود به تشریح جایگاه و رویکرد روسیه در شرایط جدید بین‌المللی پس از جنگ اوکراین پرداختند و عنوان داشتند روسیه در طول دو دهه آینده همچنان یکی از سه قدرت اصلی بین‌المللی باقی خواهد ماند و ضمن تأکید بر اصول وستفالیایی نظم بین‌المللی، به تشکیل ائتلاف با قدرتهای شرقی متمایل خواهد بود. همچنین مسکو ضمن حفظ هژمونی در محیط منطقه‌ای، خواستار تداوم موازنه در عرصه بین‌المللی است. با این حال نظر به ابهامات جدی در مورد آینده نظام بین‌الملل، ظرفیتهای و ضعفهای روسیه در هر گونه نقش آفرینی این کشور در عرصه بین‌المللی نقشی مهم و اساسی خواهد داشت.

در بخش دیگری از نشست آقای دکتر شوری به تبیین ارتباط و اثرات جنگ اوکراین برای نظم بین‌المللی پرداختند و به سه دیدگاه کلان در این خصوص اشاره نمودند. در دیدگاه نخست جنگ اوکراین مانند بحران سال ۲۰۰۸ به عنوان بحرانی با اثرگذاری مقطعی تلقی می‌شود که بعد از سطحی از اعمال فشار غرب بر مسکو در نهایت به بازسازی روابط بین روسیه و غرب منجر خواهد شد. در دیدگاه دوم جنگ اوکراین به عنوان نقطه آغازی برای نظم جدید بین‌المللی تلقی شده که به معنی پایان نظم لیبرال غربی خواهد بود. در دیدگاه سوم که مورد تأکید معاون پژوهشی موسسه ایراس قرار داشت جنگ اوکراین به عنوان آغازی برای دوره‌ای آشوبناک در نظم بین‌المللی است که به معنی تضعیف نظم لیبرال پیشین و فقدان نظم جدید است که عناصر و چالشهای خاص خود را داشته و احتمالاً برای چندین دهه ادامه خواهد داشت. در این راستا به باور دکتر شوری نوع ظرفیتهای و کنشهای روسیه به عنوان یکی از عدم قطعیت‌های کلیدی در آینده نظم بین‌المللی است و از جمله فقدان توانمندی اقتصادی، و مشکلات سیاسی و نظامی روسیه می‌تواند باعث سطحی از عقب‌گرد روسیه به لحاظ ژئوپلیتیکی و بین‌المللی شود. با این حال غرب نیز چالشهای مهمی را پیش رو دارد که ناکارآمدی جنگ به عنوان یک ابزار و محدودیتهای

همایش بین المللی " نظم جدید بین الملل، بحران اوکراین و جایگاه جمهوری اسلامی ایران "

دومین پیش نشست : روسیه و نظم بین المللی در پیامد جنگ اوکراین

جدی ابزارهای تحریمی در این راستا قابل اشاره است. بخش پایانی نشست نیز به ارایه پرسش‌ها و دیدگاه‌هایی از سوی حاضران در جلسه مربوط بود که با ارایه نکات تکمیلی و جمع بندی سخنرانان محترم همراه بود.